

אלומון סמינר נובמבר

29-30 בנובמבר - טו'-טז' בכסלו תשפ"ד

חג חנוכה – חג האור מתקרב. ברקע ישראל בלחימה והמצב מתוח, ושוב שינויים בשגרת המפגשים. המפגש המקורי פוצל לשני ימים, במקומות מיוחדים שאפשרו לנו – למרות הזמנים הקשים – לקיים למידה משמעותית. הסמינר האחרון עמד בסימן זיהוי ואפיון של "תופעות בלתי רצויות" במערכת הכשרת המורים בארץ, תופעות שחברי התוכנית מעוניינים לעסוק בהן בהמשך השנה. עוד דנו במשמעויות של מתווה ודמני-ענבר ובאופן יישומו במוסדות השונים להכשרת מורים, העמקנו את ההיכרות בין חברי הקבוצה, ולמדנו מעמיתי התוכנית ועליהם.

יום שלישי, ט"ו בכסלו, 29 בנובמבר

התכנסנו ב-EVAN'S בבית נחמיה, ישוב כפרי שעוד נטייל בו בהמשך היום. חבצלות מים בבריכה טובלת בירק ושמיים בהירים של אחרי גשם קיבלו את פנינו.

כשהדעת פתוחה השמיים הם הגבול,
אני מחבבת אנשים שדעתם פתוחה,
אנשים המסוגלים לומר: מה?
באמת? בחיך. ממש לא ידעתי.
זה בכלל לא עלה על דעתי.
דעת פתוחה היא יותר מחוכמה
(אווה קילפי, משוררת פינית)

פתחנו את הבוקר עם אורנה ליון בהתייחסות לאינטואיציה, שהיא, לדברי איינשטיין, מתנה קדושה. אורנה הזמינה אותנו להקשיב לקול הפנימי שאינו משתמש במילים. מייד אחר כך התמקדנו במטרה העיקרית של הסמינר, והתחלנו בבחירת נושאים לעבודה בקבוצות-מעשה כדי לשפר את הכשרת המורים במערכת החינוך. הנושאים שנבחר יהיו בטווח ההשפעה של חברי "אלומות". התחלנו במשימת כתיבה אישית של סוגיות מעניינות שנרצה לעסוק בהן. בהמשך התבקש כל אחד מאיתנו לבחור בנושא אחד בלבד מתוך הרשימה, ולשתף בו את שאר העמיתים במליאה.

נפגשנו עם ד"ר דניאל שני ללמידה שמטרותיה היו לפתח מבט רענן מערכתי ואישי על נושאים שאנחנו רוצים להעמיק בהם, להרוויח מהידע הרב שקיים בקבוצה, ולהצטייד בעקרונות ובכלים מרכזיים ויישומיים ללמידת המציאות. בהתבסס על מודל ה-U שנחשפנו אליו במפגשים הקודמים, דניאל ציידה אותנו בכלים ליצירת שיחה "מחוללת", כזאת המאפשרת לקבוצה ליצור תוצר משותף ביחד. עוד למדנו על מודל הקרחון - כלי המאפשר לערער על הנחות מערכתיות ולהגיע לשכבת המקור של "תופעות בלתי רצויות". אחר כך ניגשנו ליישם את התאוריה שלמדנו על הסוגיות שבחרנו, וניסינו להגיע לשכבת המקור ולמצוא את החיבור האישי שלנו לנושאים השונים.

אחר הצהריים יצאנו לסיור בבית נחמיה ולשיח דיאלוגי בזוגות במרחב. עמדנו מתחת לגשר של כביש 6 וראינו אותו מלמטה, ושיתפנו זה את זה בשירים ובמשפטים מעצימים שנותנים לנו כוח ונחמה בימים הקשים שעוברים עלינו.

התחלנו ב"סיפור ישראלי", והראשונה שהציגה את סיפורה בקבוצה הייתה עדי בינס. עדי כתבה רבות על "זהות", ובמחקריה האקדמיים היא עוסקת בשאלות דוגמת אלה: כיצד נקבעו גבולות הזהות שלנו? האם היא נקבעה מול האחר? כיצד הזהות כובלת ומגינה? עדי אף כתבה ספר פרוזה הנוגע בסוגיות אלה, **שורשים במים**.

יום חמישי, י"ז בכסלו, 30 בנובמבר, עין ורד

את היום השני של הסמינר קיימנו ב"שרינה שוקולד" בעין ורד שבשרון. לאחר ארוחת בוקר טעימה ערכנו מפגש "בוקר טוב" עם חברנו פתחי שמאי, שדיבר על חשיבותה של הנחישות.

את המשך הבוקר הקדשנו לדיון במתווה ודמני-ענבר, לקראת ביקורנו הצפוי במשרד החינוך. נתבקשנו מבעוד מועד לראיין דמות בהנהלה הבכירה של המוסד להכשרת מורים שאנו עובדים בו בנושא יישומו של המתווה. חלקנו את המידע שאספנו על הנעשה במוסדות השונים, ועל האופן שבו המתווה נתפס על ידי מי שאמונים על יישומו בפועל. בדיוננו עסקנו בעקרונותיו השונים של המתווה, באתגרים שהוא מציב בפנינו, ובעיקר התמקדנו בפוטנציאל שקיים בו להוביל לשינוי במערכת הכשרת המורים. מרבית העמיתים הצביעו בדיון על החיבור בין ה"קמפוס לשדה", על חיבור התפ"ר (תאוריה ופרקטיקה) כעיקרון בעל הבשורה המשמעותית ביותר שיכול לשפר את תהליך ההכשרה של המורים בישראל.

ביום המפגש חל יום ההוקרה לפצועי צה"ל ולנפגעי פעולות האיבה. שירלי עצמון שיתפה אותנו בסיפור מעורר ההשראה של אחיינה בן ה-15, איתי כהן מקיבוץ אור הנר. איתי, טריאתלונסט, נפצע ואיבד את הראייה באחת מעיניו במסגרת האירועים הנוראיים של ה"שבת השחורה" בשבעה באוקטובר. שירלי סיפרה על דרך התמודדותו עם פציעתו, ועל טיפוח חוסן באמצעות ספורט.

בהמשך היום שמענו את אלון מור מספר על סיפורו הישראלי: תשוקה לתיקון עולם באמצעות חינוך. אלון הזכיר את הביטוי של בארי צימרמן "יהודי חלוני", כלומר "מי שחלונותיו פתוחים ונשקפים אל יהודים אחרים, אל אפשרויות אחרות, מי שמודע לכך שיש גם חלונות אחרים שמהם מביטים בו", כמאפיין של תפיסתו.

בחלקו האחרון של הסמינר חזרנו לעיסוק ב"תופעות בלתי רצויות" בהכשרת המורים, ובנושאים שנרצה להעמיק בהם בהמשך פעילותינו ב"אלומות". ראשית, ערכנו "הליכות דיאלוגיות" בזוגות, ובהן חידדנו את תפיסותינו בנוגע לבעיות שאנו שואפים להעמיק בפתרון. לאחר אתנחתא קצרה בסדנת שוקולד, שבמסגרתה הכרנו את עצי הקקאו היחידים בארץ, הכנו פרלנים ושיפרנו את עבודת הצוות שלנו, נפגשנו במליאה לדיון ב"תופעות הבלתי רצויות".

בדיון הציג כל עמית את הסוגיה המעניינת אותו, וניסינו לחבר בין הסוגיות השונות ולנסח מספר מצומצם יותר של נושאים שילוו אותנו בהמשך פעילותנו.

בסופו של דבר נבחרו נושאים אלה: הימנעות מעיסוק מעמיק בסוגיות פוליטיות, הכשרה לא מותאמת לצורכי השדה בדגש על הכלה והשתלבות, הכשרה קלינית לא מספקת בתהליך ההכשרה, היעדר הכשרה לעידן 2030, והיעדר תהליכי פיתוח זהות מקצועית וערכית בהכשרת מורים.

נפרדנו לשלום ובציפייה לראות כיצד נצליח להתקדם בפתרון הסוגיות שהצבנו לעצמנו בהמשך השנה.

רשמו את האלומון:

ד"ר נעה כהן אליהו, האוניברסיטה העברית בירושלים וד"ר נמרוד זינגר, המכללה האקדמית לחינוך ע"ש ק"י